

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut**1. Aallaqqaasiut****1.1. Siunnersuummut pingaarnertut tunuliaqutaasut**

Ukiunut killiliussat eqqarsaatigalugit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaasatit atornerlunneqarnerisa annertusinissaa siunertaralugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut 2019-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni akerliusoqarani akuerineqarpoq. Taamaalluni siunniunneqarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaasatit piimasaqaateqartussaataitaaneq suliassallu isumaginerannut atatillugu 15-17-inik ukiulinnik toqqaannartumik atassuteqartunut imaluunniit ukiuni eqqaaneqartut meeqqat akornanni sumiiffimmiittunik inunnik atorfinitsitsinermi sulisoqarnermilu atornerlunneqassasoq. Tamatuma saniatigut siunniunneqarpoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaasatit 18-it inorlugit ukiulinnut meeqqanut kinguaassiutitigut pinerluuteqarsimaneq ilaatinneqassasoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit Inatsisartuni oqallisigineqarneranut atatillugu eqqaaneqarpoq inunniit meeqqanik isumaginnittussanngortitaniit kinguaassiutitigut atornerlunneqarnissaannut meeqqat tamarmik illersorneqarnissaannut inuiaqatigiit pisussaaffeqartut, tassunga ilanngullugit aamma meeqqat 15-inik, 16-inik imaluunniit 17-inik ukiullit. Peqatigisaanik Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqaatigiissutaanni immikkoortoq 19-imut innersuussisoqarpoq, taanna malillugu naalagaaffiit meeqqat annersarneqannginnissaannut atornerlunneqannginnissaannulluunniit illersorniarlugit suliniutinik inatsisitigut naleqquttunik tamanik pisussaaffilerneqartussaasut, soorlu meeraq inummit allamit paarineqartillugu kinguaassiutitigut atornerlunneqarsinnaanera. Tamatuma saniatigut eqqaaneqarpoq Meeqqat pillugit Isumaqaatigiissutaanni immikkoortoq 1-imit takuneqarsinnaasut inuk kinaluunniit 18-it inorlugit ukiulik isumaqaatigiissut naapertorlugit meeqqatut isigineqartussaasut. Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit siullermeerneqarneranut atatillugu apequtigineqarpoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaasatit piimasaqaateqartussaataitaaneq aamma niuertarfinnut suliffeqarfinnullu allanut meeqqanik atorfinitsitsimasunut annertusineqartariaqarnerisut kiisalu bussimik ingerlatsisut, taxanik ingerlatsisut imarsiortullu ilanngunneqassanersut, tassani umiarsuarni ilaasartaatini inuttat eqqarsaatigineqarlutik.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit pineqartup taamanikkut Naalakkersuisuusut peqquai Naalagaaffimmi oqartussanut saaffiginnissuteqassasut pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarutip allanngortinneratigut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaasatit atornerlunneqarneri qulaani eqqaaneqartut ilaatinneqalerlutik. Siunnersuut taamaalluni meeqqat tamarmik kinguaassiutitigut atornerlunneqannginnissaannut illersorneqarnissaannik siunertaqarpoq, maannakkut

malittarisassani meeqqat 15-it inorlugit ukiullit akerlianik meeqqat inersimasutut ukioqalernissaannut ilaatilerlugit.

1.2. Inatsisissamik piareersaasiornermi sammineqartut pingaarnerit aalajangiiffigisassatut siunnersuummik akuerineqartumik Naalakkersuisut naammassinninnerat nangillugu Inatsisunik atuutsitsinermut ministerip 2020-mi februarip aallartinnerani nalunaarutigaa Inatsisartunit kissaatigineqartutut pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarutip allanngortinnissaanik sulineq aallartinniarlugu.

Tamatuma kingorna Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik ulloq 8. oktober 2021-mi pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarutip allanngortinnissaanut missingiutaagallartumik tigusaqarpoq, qulaani allassimasutut qaffaanissaq siunniunneqarluni. Aammattaaq pinerluttulerinermi inatsimmi kinguaassiutitigut pinerluuteqarneq pillugu kapitalimi allannguisoqarnera eqqarsaatigalugu nutarterisoqarnissaa siunniunneqarluni.

Inatsisunik atuutsitsinermut ministereqarfiup nalunaarut pillugu tusarniaanissaa sioqqullugu sulinerup ingerlaqqinnerata oqallisiginissaa siunertaralugu naalakkersuisoqarfik ulloq 19. oktober 2021-mi Inatsisunik atuutsitsinermut ministereqarfimmik ataatsimeeqateqarpoq.

1.3. Siunnersuutip imarisai ataatsimut isigalugit Inuit sulinerminni meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqartartussat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik siunissami kisimik pissarsiviginiarneqartassanngillat, aammali inuit sulinerminnut atatillugu meeqqat 18-it inorlugit ukiullit aalajangersimasumik akornanniittartussat, taamaalillutillu meeqqanik taakkuninnga toqqaannartumik attaveqarnissamut periarfissaqartut pissarsiviginiarneqartassallutik.

Aammattaaq siunnersuutigineqarluni meeqqanik toqqaannartumik attuumassuteqartumik assartuinnermik ingerlataqarnermut atatillugu assartuinnermik ingerlataqarfinni sulisut atorfinitsinnerini meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik siunissami pissarsiniartoqartassasoq. Taamaalilluni assersuutigalugu taxanik ingerlatsisunut meeqqanik suliaqartunut timmisartuni saqisut meeqqat kisimiillutik angalanerini ikiuisunut naleqqiullugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartoqartussaalerluni.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi innersuunneqartunut pinerluttulerinermi inatsimmi malittarisassanut attuumassuteqartunut nutaanik innersuussinernik siunnersuut imaqarpoq. Tamanna pinerluttulerinermi inatsimmi kinguaassiutitigut pinerluuteqarneq pillugu malittarisassat allanngortinnerinut 2019-imi naammassineqartunut atatillugu isigineqassaaq.

Kiisalu ilisimatitsissutigineqarluni Naalakkersuisunit siunniunneqarsimasooq siunnersuut pissutsit malillugit pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi

allannguutit Naalagaaffimmi oqartussanit atulersinneqarnerisa nanginneratut atulersinneqarsinnaasoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

a) Inatsisit atuuttut

Inatsit atuuttoq tassaavoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatinik piumasaqaateqartussaataitaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 19. maj 2010-meersoq, Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 3. juni 2012-meersukkut allanngortinneqartoq.

Inatsisartut inatsisaat pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi Naalagaaffimmi oqartussat malittarisassa at tunngavigalugit suliarineqarsimavoq. Pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi taamaalilluni aalajangersarneqarpoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatinik qanoq ilinerani pissarsiniartoqassanersoq, Kalaallit Nunaanni malittarisassat tamatuma kingorna meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit qaqugu pissarsiarinissaat pillugu apeqqut malittarisassaliorfigalugu. Taamaalilluni danskit inatsisaat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaammut suut ilaatinnerinik nassuiaavoq. Pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarut maanna tikillugu meeqqanut attuumassuteqartunut atorfinnut 17-illu tikillugit ukiulinnik suliaqarnermut naleqqiullugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatinik pissarsiniartoqarnissaanut ammaassisimanngilaq. Taamaattumik Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatinik piumasaqaateqartussaataitaneq pillugu ilanngunneqarsimanani.

Inatsisartut inatsisaat atuuttoq oqartussat, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il., meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik sulinerminni toqqaannartumik atassuteqartussanik inunnik atorfinitsitsinissaq imaluunniit sulisitsilernissaq sioqqullugu Rigspolitiini meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaammik pissarsiniarnissaat pillugu piumasaqaateqarpoq, imaluunniit sumiiffimmi meeqqat sumiiffigisaanni aalajangersimasumik suliaqarnerannut atatillugu.

Inatsisip 2015-imiit allanngortinnerata nassataraa siunissami inuit meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqartussat kisiisa pinnagit aammali inuit atorfimminni suliffimminniluunniit suliarninnut atatillugu meeqqat 15-it inorlugit ukiullit akornanniittartut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaammik piniunneqartalernissaat. Taamaalilluni inuit pineqartut amerlisinneqarput, inuit meeqqanik sullissinissaq siunertaralugu atorfinitsinneqartut saniatigut aammattaaq inuit atorfimminni sulinerminniluunniit meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqarnissaminnut periarfissaqartut ilaatilerlugit. Matumani meeqqanik ulorianartorsiortitsisinnaaneq atorfimmut suliffimmulluunniit imminermut tunngasuunngilaq, kisiannili sumiiffinnut suliffiusunut tunngalluni. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq igasoq meeqqanik suliaqartussatut

atorfinitisaanngitsoq, kisiannili suliffimmi meeqqat 15-it inorlugit ukiullit ornittagaanni igaffimmi sulisoq.

Inatsisip atuuttup nassataraa suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il. meeqqanut attuumassuteqartut atorfeqartut sulisulluunniit pillugit pisariaqartunik ilisimasaqalernissaat, meeqqanut inuusuttunullu kinguaassiuutitigut pinerliisoqarnissaata pinaveersaartinnissaa qularnaarumallugu. Inatsisartut inatsisaat inuit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik pillagaasimasut nalunaarsorneqartut atorfinitinneqannginnissaat sulilersinneqannginnissaalluunniit toqqaannartumik inerteqqutigineqanngilaq, taamaallaalli paasisaqarluarsimalluni aalajangiinissaq tunngavissinneqarluni. Taamaattoq suliffiit, peqatigiiffiit il.il. Inatsisartut inatsisaanni taaneqartut, inatsit naapertorlugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik piniangitsoortut akiliisitaasinnaapput.

Inatsisartut inatsisaat inunnik pineqartunik killiliinera, suliffeqarfinnut, peqatigiiffinnut il.il. meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik ataavartumik ilaannikkulluunniit orninneqartartunut tunngavoq. Assersuutigalugu taaneqarsinnaapput meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut, meeqquerivinni sunngiffimmilu klubbini perorsaasut assigisaallu, isumassuilluni isumaginninnermillu suliaqarnermi angerlarsimaffimminni paarsisartut, angajoqqaarsiaasartut il.il., ilagiinni palasit ajoqillu, timersoqatigiiffinni timersornermik ilitersuisartut, spejderini aqutsisut, Dronning Ingridip Napparsimavissuani meeqqanut immikkoortortaqaqfimmi sulisut, kommunini peqatigiiffinni il.il. pinngortitaq pillugu ilitersuisartut.

Inatsimmi atuuttumi ukiut 15-it pillugit malittarisassap peqatigisaanik assigaa ilinniarfiit arlallit assersuutigalugu qitiusumik ilinniarfiit ilinniarnertuunngorniarfiillu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsisussaataitanermut ilaatinneqanngillat, qaqutigoortumik ilinniarfimmi ikinnerpaamik meeqqamik ataatsimik 15-it inorlugit meeraqanngippat.

Tamatumunnga atatillugu apeqqutaanngilaq taartaagallartunik, piffissami killilimmi sulisussanik sungiusarlutilluunniit sulisunik atorfinititsisoqarnersoq sulisitsisoqarnerlorluunniit. Killiliinermi pingaaruteqartoq tassaavoq atorfik imaluunniit sulineq meeqqamik 15-it inorlugit ukiulinnik toqqaannartumik atassuteqarnermik kinguneqassanersooq. Tassani paasillugu atorfik imaluunniit sulineq pissutigalugu meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik nakkutigineqanngitsumik timikkut qanimut atassuteqarnissamut periarfissiisoqarnersoq, imaluunniit sivikitsumik ataasiaannartumillu atassuteqarnermiit annertunerusumik atassuteqarneq tunngavigalugu meeqqap tatiginnilernissaanik inuup periarfissaanik qulakkeerinnittoqarnersoq.

Eqqaaneqartut Inatsisartut inatsisaanni inuit pineqartut 2015-imi amerlineqarput taamaalillunilu inuit oqartussani, suliffinni, atuarfinni, peqatigiiffinni il.il. atorfeqartut suliffeqartulluunniit, toqqaannartumilli meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik attaveqartartussaangitsut siunnersuut malillugu meeqqanik pinerliisimannginnermut

uppernarsaateqartussanut ilaalerput. Oqaatigineqartut tamatumunnga pissutaavoq suliffiit, peqatigiiffiit il.il. pineqartut meeqqanik orninneqartarnerat, taamaammallu atorfilik sulisorluunniit tamanna aqputigalugu meeqqanut toqqaannartumik attaveqarsinnaalluni. Tamatuma aamma kinguneraa Inatsisartut inatsisaanni allanneqarsimasut suliffinnik arlalinnik killeqartumik ilaneqarneri. Taamaalilluni katersugaasiviit aamma Nunatta Atuagaateqarfia ilanngunneqarput, tamatumunnga pissutaavoq suliffiit taakku meeqqat 15-it inorlugit ukiullit atuisutut orniguttussatullu saaffigisarmatigit.

Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatinik piniarnissamut pisussaaffimmi piumasaqaataanngilaq inuup meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik marluinnaallutik kisimeeqateqartartussaana. Taamaammat assersuutigalugu timersoqatigiiffimmi meeqqat ataatsimoortillugit sungiusaasartoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik piniunneqartussaavoq. Aamma meeqqanik paarsisussatut inissisimanissaq piumasaqaataanngilaq, tassami aamma oqaatigineqartut katersugaasivinni atuakkanik atorniartarfinnilu, meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik akuttunngitsumik orninneqartartuni atorfillit sulisulluunniit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaateqassapput. Taamaattumik akuttunngitsumik meeqqat 15-it inorlugit ukiullit takkuttarfianni atuakkanik atorniartarfinni atuagaatilerisup atorfinitsinnissaa sioqqullugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniartoqassaaq, naak atuagaatilerisoq meeqqanik ataasiakkaanik atassuteqartarnera sivikissinnaagaluartoq. Pingaaruteqartoq tassaavoq atornerlunneqarsinnaasumik tatiginnittoqalersinnaaneranut periarfissaqarnerisoq.

Inuit pineqartut pillugit apeqqummut naleqqiullugu oqaatigineqassaaq, pinerluteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummik allannguinerup tamanna ajornarunnaarsimmagu 2015-imi inatsimmik allannguneq naapertorlugu inunnt assersuutigalugu ulluunerani paarsisartuni imaluunniit ilaqutariinni paarsisartuni najugaqartunut taannalu aqputigalugu meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik atassuteqarsinnaasunut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniartoqassammat.

Tamatuma saniatigut oqaatigineqassaaq Inatsisartut inatsisaanni piumasarineqanngimmat atorfeqarneq suliaqarnerluunniit akissarsissutaasassasoq imaluunniit ingerlassaq arlaatigut ajunngitsorsiassaqartinneqassasoq. Taamaammat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatit aammattaaq piniarneqartassapput nammineq piumassuseq tunngavigalugu sulisunut atatillugu. Taamaalilluni killiliinermi aallaaviuvoq, sulinerup akissarsiaqaataanera akissarsiaqaataannginneraluunniit imaluunniit atorfeqarneq sulinerluunniit sivikinnerunersoq sivilunerunersorluunniit apeqqutaatinneqassanngitsut – sivikitsuararsuarmik suliaqarneq eqqaassanngikkaanni. Taamaattorli Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi piumasaavoq inuk pineqartoq atorfinitsitsisumut sulisitsisumulluunniit aalajangersimasumik attuumassuteqassasoq, soorlu pisortaqaqarfinmut, suliffeqarfinmut, peqatigiiffimmut il.il.

Aammattaaq malittarisassat atuuttut kingunerisaattut suliassamik suliarinerinut atasumik meeqqanik 15-it sinnerlugit ukiulinnut toqqaannartumik atassuteqartunut imaluunniit meeqqanik 15-it sinnerlugit ukiullit sumiiffigisaani suliassami isumaginerinut atatillugu sumiiffinniittunut inunmut naleqqiullugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartoqassanngilaq.

Aammattaaq ilutigisaanik erseqqissarneqassaaq meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni atorfinitsitsartutut oqartussaasut, peqatigiiffiit il.il. namminerisamik pinerluuteqarsimannginnermut uppersaammik piniarsinnaatitaareermata, taamatullu pisortaqarfiit pisortatigoortumik pinerluuteqarsimannginnermut uppersaammik piniarsinnaatitaareerlutik. Taakku aamma meeqqanut 15-it sinnerlugit ukiulinnut naleqqiullugu kinguaassiutitigut atornerluineq pillugu kinguaassiutitigut atornerluisimanermut pineqaatissinneqarsimasut sunniuteqarsinnaallutik. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq pinerluuteqarsimannginnermut uppersaatit, meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatit akerliannik - taakkumi taamaallaat meeqqanut kannguttaatsuliorsimasunut tunngapput – pinerluttulerinermi pillaaernerlu pillugit inatsisinik unioqqutitsisimanernik tamanik imaqartarmata, taakkununga ilanngullugit tillinniarsimanerit nakuusersimanerillu, pillagaanermut tunngaviusut immikkut erseqqissanngikkaluarlugit. Assersuutigalugu imerniartarfimmi kamaannermut peqataasimasutut pillagaasimaneq taamaallaat ”nakuusersimaneq pillugu pillagaasimasutut” allassimassaaq. Taamaalilluni qularnanngilaq, paasissutissat inuusuttunik suliaqarnissamut attuumassuteqanngikkaluartut ingerlateqqinneqartassasut. Kisianni oqaatigineqareersinnaanngilaq paasissutissat pineqartut sulilernissamut tunngatillugu kinguneqartinneqassanngitsut, paasissutissat inuusuttunik kinguaassiutitigut pinerliisinnaanermut naleqqiullugu pingaaruteqanngikkaluarpataluunniit, tassami atorfinitsitsartut orniginartinnerussavaat, siusinnerusukkut pillagaasimanngitsumik atorfinitsitsinissartik, inatsisinik unioqqutitsisimaneq sunaagaluarpalluunniit qanorluunniillu nassuiaatissaqartinneqaralarpat. Tamatumunnga atatillugu inuup siusinnerusukkut tillissimasup nakuusersimasulluunniit tatiginissaa ajornakusoorsinnaavoq, tamannalu immikkut ajornartorsiummik nassataqarsinnaavoq, suliffissaqartitsiviit inunnik inuiaqatigiinnut ilaalerseqqinnissaannik suliniuteqarsinnaanerannut naleqqiullugu. Tamatumani pissutaavoq pinerluuteqarsimannginnermut uppersaatit pissusiviusut naapertorlugit nassatarisarmassuk inuit pinerluuteqarsimasut allanut naleqqiullugit suliffissarsiortarnerat ajornarnerummat, taamaalillunilu uppersaateqarneq inunnit taakkunanga qavaatigut pineqaatissiissutitut misigineqartarluni. Ajornartorsiutit taakku meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatit aqutigalugit pinaveersaarneqarput, tassami taakku taamaallaat pinerluutitut meeqqanut attuumassuteqartunut tunngasuummata atorfiillu suliffiilluunniit toqqaannartumik meeqqanut attuumassuteqarfiusussat kisimik pineqarlutik.

b) Siunnersuut

Siunnersuutip assigiinnarpaa inuit sulinerminni meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqartartussat inuillu sulinerminnut atatillugu meeqqat 18-it inorlugit

ukiullit aalajangersimasunik akornanniittartussat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik siunissami pissarsiviginiarneqartassapput, taamaalillutillu meeqqanik taakkuninnga toqqaannartumik attaveqarnissamut periarfissaqartut. Inatsisit atuuttut pillugit immikkoortoq a-mi pissutsit eqqaaneqartut taamaalillutik ukiutigut allannguinnermi ingerlateqqinneqassapput aamma ataani allaaserineqartunut inunnut naleqqiullugu allannguinerulluni.

Taamaalilluni siunnersuummi nr. 1-3-t takuneqarsinnaavoq, tak. pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi § 33, imm. 1-3-mi tamanna pillugu malittarisassat, meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinut ilaapput pinerluttulerinnermi inatsimmik meeqqanulluunniit 18-it inorlugit ukiulinnut kinguaassiutitigut pinerluut pillugu pillaasarnermi inatsimmi malittarisassanik unioqqutitsineq pillugu paasissutissat.

UKA 2019/49-mi Inatsisartut oqaluuserisaannut atatillugu pisiniarfinni suliffeqarfinnilu allani 15-it inorlugit ukiulinnik meeqqanik atorfinitsitsinnermut naleqqiullugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarnissaq pillugu apeqqut eqqartorneqarpoq. Apeqqut tassaasimavoq assersuutigalugu pisiniarfiit allallu suliffeqarfiit meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik atorfeqartitsisut, suliassat isumaginerinut atasumik meeqqanik taakkuninnga toqqaannartumik atassuteqartussanik imaluunniit taakku akornanni sulisussanik inunnik atorfinitsitsinnermut atatillugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarnissaanik pisussaaffiliisunik Namminersorlutik Oqartussat malittarisassanik eqqussinissaannut pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarut akornusiinersoq. Taamaattorli siunnersuummi aalajangersakkanik taamatut ittuni ikkussinissaq ajornarsimavoq, tassa atorfinitsitsinnermi pissutsit eqqaaneqartut erseqqissumik pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi § 33, imm. 6-imi ilaatinneqanngimmata.

Assersuutigalugu pisiniarfinni atorfeqartut pinerlussimasunik nalunaarsuiffik naapertorlugu inunnut inuussutissarsiormi suliffinnik misiliisussanik tiguisartunut naleqqiullugu atorfinitsinneqarnerminni meeqqanut aqutsisuullutik suleqataasuullutilluunniit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarnissaq ajornarmat tamanna ilaatigut pisuni taamatut ittuni pineqanngimmat meeqqat imatut allanit paarineqartussatut "isumagisassanngortinneqarneri" pineqannginneranik tunngaveqarpoq. Matumanili pissutsit taamaattut tassaapput nammeneq piumassuseq tunngavigalugu isumaqatigiissutitigullu inatsisit tunngavigalugit atorfimmuut qinnuteqarluni sulisoq, toqqaannartumillu meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik suliaqanngitsumik inersimasunilli ilaqarluni sulisoq. Taamaaqataanik aamma peqatigiiffinni ilaasortanut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarnissamut pisussaaffik pillugu malittarisassat eqqunneqarnissaannut periarfissaqanngilaq, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu timersoqatigiiffiit il.il., naak peqatigiiffik 18-it inorlugit ukiulinnik aamma ilaasortaqaqarluartoq. Taamaattorli meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarneq atuussinnaalluni pineqartoq

peqatigiiffimmi atorfinitsinneqarpat, imaluunniit peqatigiiffiup ilaasortat pineqartut meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik sulisussanngortippagit.

UKA2019/40-mut isumaliutissiisummi allatigut innersuussutigineqarpoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsinissamut pisussaaffik meeqqanik atorfinitsitsisimasut piniarfiit suliffeqarfiillu allat ilaatilerneqartariaqarnerini aamma bussinik ingerlatsisut, taxanik ingerlatsisut imarsiortullu ilaatinneqalernissaat pillugu apeqqut siullermeerinninnermi qaqqinneqarpoq. Kingullertulli eqqaaneqartumi ataatsimiititaliaq isummerluni imarsiortut eqqarsaatiginerini umiarsuarni ilaasartaatini angallatinilu ilaasartaatini imarsiortut eqqarsaatigineqartut. Tassunga atatillugu apeqqut atorfiit meeqqanut attuumassuteqartut isumaqarfigineqarnerinik naleqqiullugu aalajangersimasuni nalilersuisoqartussaassaaq.

Taamaattorli isumaliutit eqqaaneqartut toqqaannartumik siunnersuummi ilanngunneqarpata tulluarnersasoq naliliisoqarpoq, tak. siunnersuummi nr. 5 § 3, imm. 2, nr. 5-8-p oqaasertalernissaanik siunnersuutikkut. Tamatuma assigiinnarpaa meeqqanut toqqaannartumik attuumassuteqartunik assartuinnermi ingerlataqarnermut atatillugu assartuisarfinni sulisunik atorfinitsitsinnermi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartoqartarnissaa. Taamaalluni assersuutigalugu meeqqanik suliaqartunik taxanik ingerlatsisunut, timmisartuni umiarsuarnilu sulisuni meeqqanik kisimiillutik angalasunik ikiuisunut naleqqiullugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartoqartassaaq.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi innersuunneqartunut pinerluttulerinnermi inatsimmi malittarisassanut attuumassuteqartunut nutaanik innersuussinernik siunnersuut imaqarpoq. Tamanna 2019-imi naammassineqartumi kinguaassiutitigut atornerluisimasunut pinerluutit pillugit inatsimmi malittarisassat allanngortinnerinut atatillugu isigineqassaaq. Danmarkimi pillaasarnermi inatsimmi kinguaassiutitigut atornerluinnermi pinerluutit pillugit pinerluutulerinnermi malittarisassani allannguutit taakku suut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartuunerini Inatsisunik atuutsitsinnermut ministereqarfiup allattuiffiliornera tunngavigalugu allannguisoqarpoq, tassungalu Namminersorlutik Oqartussat isummeqquneqarlutik. Allattuiffimmiipput allannguutit amerlanersaat, taamaattorli ilaatigut pillaatissap nalilerniarneqarnera pisoqalinissaanullu piffissaliussanut tunngasut allannguutit ilaatinnaq. Namminersorlutik Oqartussat 2016-imi nalunaarput Inatsisunik Atuutitsinnermut ministereqarfiup naliliinera isumaqatigalugu.

Tamanna tunngavigalugu kinguaassiutitigut pinerluutit pillugit pinerluttulerinnermi inatsimmi malittarisassat nalinginnaasumik nutarterneqarput, pingaartumik inatsisikkut nr. 633, 12. juni 2013-imeersukkut Danmarkimi pillaasarnermi inatsimmi naammassineqartumik allannguutit aallaavigineqarlutik. Allannguinnerli inatsisikkut 319, 28. april 2009-mi eqqartumi pillaasarnermi inatsimmi allannguutininik aamma aallaaveqarpoq aamma kinguaassiutitigut atuinermut aamma kinguaassiutitigut atornerluinnermut meeqqat illersorneqarneri pillugit

Europami Siunnersuisoqatigiit isumaqatigiissutaannik danskit atortussanngortitsinissaannik siunertaqartoq.

Kiisalu siunnersuummi § 2, imm. 1-imit takuneqarsinnaalluni siunnersuut ulloq 1. januar 2023-mi atulersinneqassasoq aamma piffissami atulersitsiffiusumiit naatsorsorneqartumik atorfinitsitsinerit sulinerillu ilaassallutik.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu malitsigisinnaasai

Aallarniutigalugu erseqqissarneqassaaq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik pissarsineq akeqanngimmat, tassa meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik immersuisitsineri akiliuteqartitsisoqanngimmat. Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatit sulisitsisup imaluunniit oqartussat, peqatigiiffiup imaluunniit suliffeqarfiup atorfinitsitsisup allatai paasissutissat pillugit politiit nittartagaanni (<http://politi.gl/bestil-straftest/boerneattest>) elektroniskimik pissarsiarineqarsinnaapput.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik tassunga atatillugu Inatsisinik Atuutitsineri ministereqarfinnut apequteqarsimavoq meeqqanik innarliisimannginnermut uppersaatit pissarsiarineri pilertornerusumik pissarsiarineqarsinnaannginnermut. Naalakkersuisoqarfiup saaffiginnissummini assersuutigalugu e-boks aaqqiinerluunniit alla sulinerup sivikinnerulersinnissaanut atorneqarsinnaanerit periarfissaq apequtigisimavaa. Taamaaliornikkut oqartussanut, peqatigiiffimmut il.il. atorfinitsitsisumut sulisitsisumulluunniit sukkannerusumik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaat utertinneqarsinnaalluni.

Aammattaaq pissutsit uku malugeqquneqassapput nalinginnaasumik inatsisitigut tunngaviit naapertorlugit siunnersuut taamaallaat siunnersuutip piffissami atuutilernerata kingorna atorfinitsitsinerit sulisitsinernullu sunniuteqartussaammat. Tamanna isumaqarpoq siunnersuutip piffissami atuutilerfia sioqqullugu atorfinitsinneqartunut sulilersinneqartunulluunniit inunnut tunngatillugu meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut kinguaassiutitigut atornerluisimaneq pillugu paasissutissanik nutaanik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartoqarsinnaanngitsoq.

Siunnersuulli Namminersorlutik Oqartussat ataanni suliffeqarfinnut eqqorneqartunut naleqqiullugu aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu annikinnerusumik kinguneqartitsissasoq nalilerneqarpoq, tassani siullermik pineqarlutik akuersinermik pissarsiarineri aamma meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik elektroniskimik inniminniineri immersuineri piffissamik atuisarneri sulineri piffissamik atuineq. Inatsip pingaarnerup atuuttup 2010-mi akuersissutigineranut atatillugu naliliisoqarpoq sulineq taanna inniminniineri ataatsimut minutsit tallimat missaannik sivilisussuseqassasoq. Naatsorsuinerit pineqartunut ilaapput pappiaranngorlugit inniminniineri immersugassap immersornera kingornalu Rigspolitiinut pappiaqqatigut immersukkamik nassiussineq.

Tassunga atatillugu naliliineq tassaavoq maannakkut elektroniskimik suleriaaseq atorlugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq pissarsiniarneq uppersarsaammut ataatsimut minutsit tallimat sinnissanngikkaat. Siunnersuutip aamma kingunerisaanik Inatsisartut inatsisaat atuuttoq assigalugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit tiguneqartinnagit atorfinitsitsineq imaluunniit sulisitsineq piviusumik aallartinneqarsinnaanngitsoq. Tassunga atatillugu akissut nalinginnaasumik sapaatit akunnerisa sisamat iluanni tiguneqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamanna Kalaallit Nunaanni meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit pissarsiarineri pillugit politiit nittartagaanni paasissutissanik allaaveqarluni.

Tamatuma nanginnerani oqaatigineqassaaq aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai suliffeqarfinni, immikkoortortani, il.il. maannakkut sulisunut attuissanngimmata. Tamatumunnga pissutaavoq siunnersuummi taamaallaat pineqarmata nutaamik atorfinitsitsinerit, tak. tamanna pillugu qulaani allaasimasut, maannakkut Inatsisartut inatsisaat atuuttoq malillugu nutaanik atorfinitsitsinernut atatillugu maannakkut sulisuni meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq pissarsiniartoqareersimammat. Tamatuma kingunerisaanik siunnersuutip meeqqat atuarfii, meeqquerviit, sunngiffimmi neqeroorutit il.il. attussanngilai, tassa taakku meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik suliaqarnertik pissutigalugu malittarisassat atuuttut malillugit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq pissarsereersimammata. Ukiut 15-inut taarsiullugu meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut kinguaassiutitigut atornerluisimaneq pillugu paasissutissanik imaqartunik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq siunissami pissarsiniarneq nammineq aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqassanngilaq.

Tamanna tunuliaqutaralugu aningaasartuuteqarneq taamaallaat suliffeqarfinnut ullumikkut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq pissarsiniartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumut ilaannngitsunut tunngasuvoq. Pisortat eqqarsaatigalugit siunnersuut taamaattumik siullermi qitiusumik ilinniarfinnut ilinniarnertuunngorniarninnullu attuissaaq, suliffeqarfinni taakkunani meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq pissarsereertoqarsimanngippat, suliffeqarfinni qaqutigooortumik 15-it inorlugit ukiulinnik meeraqarsimanera pissutigalugu.

Qitiusumik ilinniarfik assersuutigalugu Peqqissaanermik Ilinniarfik 27-t missaannik atorfinitsitsisimasooq aamma ukiumut 20 %-imik sulisutigut kaaviiartitsisoq tamatuma kingunerissavaa ukiukkaartumik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatiniq arfinillit inorlugit (5,4) pissarsiniartassasoq. Tamanna taamaalilluni ukiumut ataatsimut nalunaaquttap akunnerata affangajaanik sivisussuseqartussaassaaq.

Perorsaasunngorniat Ilinniarfiannut 57-it missaannik atorfeqartitsisumut naleqqiullugu naatsorsueriaaseq taanna malillugu ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit aqqanillit (11,4) pissarsiariniarneqartussaassapput, tassa ukiumut nalunaaquttap akunnera ataaseq inulaarlugu (minutsit 57-it). KTI-mut 173-it missaannik sulisoqartumut

allaat naleqqiullugu eqqaaneqartariaqartunik aningaasartuutit pineqanngillat, tassa ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit 34,6-it pissarsiariniarnissaat naatsorsuutigineqarmat, tamannalu ukiumut nalunaaquttap akunnerinik pingasunit ikinnerusunik annertussuseqassalluni. Assersuutigalugu 350 kr.-inik akunnermusiaqarneq aallaavigalugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit pissarsiariniarnerinut akissarsiatigut aningaasartuutit ukiumut 1000 kr.-it missaaniissapput taanna sulisoqarnikkut ilinniarfinni anginersaalluni. Aammattaaq eqqaaneqarsinnaavoq assersuutigalugu CAK 70-it missaannik sulisoqarpoq, ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit 14-it missaaniittut pissarsiarinissaannik pisariaqartitsinissaa naatsorsuutigineqarpoq sulinermi piffissaq 70 minutsit missaaniilluni. Aammattaaq GU-Nuuk eqqaaneqarsinnaavoq 69-it missaannik sulisoqartoq ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartussatut naatsorsuutigineqartoq, tassa ukiumut sulinermi piffissaq 70 minutsit missaaniillutik, ilinniarfillu Imarsiornermut Ilinniarfik 25-t missaannik sulisoqartoq naatsorsuutigineqarluni ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarnermi ukiumut 25 minutsit atorneqartassasut naatsorsuutigineqarluni.

Taakku saniatigut siunnersuummut aamma Ilinniartut ineqarfiinut ataatsimut allaffik (KAF), Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani immikkoortortaq ilaavoq. KAF 20-t missaannik sulisoqartoq naatsorsuutigineqarpoq ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit sisamat missaannik pissarsiniartussaassasoq, tassa ukiumut piffissaq suliffiusoq minutsit 20-t missaaniissalluni.

Assersuutit eqqaaneqartut tunngavigalugit naliliisoqarpoq siunnersuut pisortanut eqqaaneqarsinnaasunik aningaasaqarnikkut imaluunniit allaffissornikkut kinguneqartitsinaviangitsoq.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu malitsigisinnaasai

Siunnersuut assersuutigalugu suliffeqarfiup sulisuinut meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinernik pilersitsisimasunut suliffeqarfinnut naleqqiullugu inuussutissarsiortunut aningaasartuutininik kinguneqartitsissanngilaq, tassa taakku Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut ilaareermata.

Tamatuma nanginnerani oqaatigineqassaaq peqatigiiffiit, suliffeqarfiit suliniaqatigiiffiilli il.il., innuttaasunut inatsisatigut tunngavinnik tunngaveqartut aamma meeqqanik 18-it inorlugit sulisitsiffiusunik ingerlataminnut atasumik aamma Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut ilaareermata, peqatigiiffik, suliffeqarfik imaluunniit suliniaqatigiiffik pineqartoq meeqqanik 15-it aamma 17-it akornanni ukiulinnik taamaallaat suliaqanngippat aamma 15-it inorlugit meeqqamik ataatsimilluunniit suliaqanngippat.

Innuttaasunut højskolit marluk imminut pigisutut suliffeqarfiunertik pissutigalugu innuttaasunut inatsisinik tunngaveqartut siunnersuummut ilaasussaammata. Innuttaasunut

højskolit tamarmik immikkut 11-12-inik sulisoqarput ukiumullu 20 %-imik sulisut kaaviiartitsisarmata tamatuma kingunerissavaa nutaamik atorfinitsitsinernut atatillugu innuttaasunut højskolit katillugit ukiumut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik sisamanik-tallimanilluunniit pissarsiniartartussaassapput. Pissarsiniarnerit ataasiakkaat sulinermi sivilunerpaamik minutsinik tallimanik sivilussuseqartarmata eqqaaneqartariaqartunik aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit kinguneqartitsisoqassanngilaq.

Taamaaqataanik immikkut meeqqanut attuumassuteqartunut suliassaqtuni assartuinnermik ingerlataqarfiit iluini suliffeqarfinnut tunngasoq siunnersuummi nr. 5 eqqarsaatigalugu taamaattoqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasartuutit immikkoortoq 3-mi taaneqartunut aningaasartuutitut tunngassapput, tassalu piffissamut sulinermut tunngasut. Inuussutissarsiortunut aningaasartuutit taamaalilluni naatsorsuutigineqarpoq annikitsuaraassasut. Tassunga ilanngutissaaq eqqaaneqartutut taamatut suliffeqarfinnut, peqatigiiffinnut il.il. Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut naleqqiullugu sulisut pillugit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniartartareerpoq. Kiisalu ilanngunneqarsinnaalluni inuussutissarsiortinnermik ingerlataqartut suliffeqarfiit, siunnersuummi nr. 5-imi eqqaaneqartutut iluseqartut meeqqanik suliaqartut ikitsuararsuummata.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut malitsigisinnaasai

Inatsisissatut siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqassanngilaq. Siunnersuulli innuttaasut peqqissuunerannut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqarpoq, siunnersuut meeqqanut atornerluisartut ikilisinneritut iluaqutaassappat.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Siunnersuut meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut annertunerusumik toqqissisimanermik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

7. Siunnersuutip kingunerisinnaasai pingaarnerit allat

Inatsisissatut siunnersuut allatigut pingaarutilinnik kinguneqassanngilaq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuut piffissami xx. xxx 2022-mit xx. xxx 2022-mut tusarniaassutigineqarsimavoq. Tusarniaarneq pillugu oqaaseqaatinut ilanngussaq 2-mut innersuussisoqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq siunnersuummi qitiutinneqartoq meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik atassuteqarnissamik kinguneqarsinnaasunut atorfinnut sulianullu atatillugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatinik siunissami pissarsiniartarnissap qulakkeerneqarnera. Aalajangersakkami peqatigisaanik pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit siunissami meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut kinguaassiutitigut atornerluinerit pillugit paasissutissanik imaqalernissaa pillugu malittarisassanut naapertuuppoq.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkanut innersuussivoq, pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummi § 33, imm. 1-imi allassimasut.

§ 77, imm. 1, nr. 3-mi pissutsit pineqarput meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimaneq allatigulluunniit kinguaassiutitigut pissuteqarneq pissutigalugu pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanermut pineqartup eqqartuussaasimanera. § 79-imi pineqarpoq meeqqamik 15-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarneq allatigulluunniit kinguaassiutitigut pissutsit malitsigisaanik meeqqanut naleqqiullugu kinguaassiutitigut pissutsinut eqqartuussisimaneq, pinerluuteqarsimasup meeqqap ukiui ilisimappagit imaluunniit tassunga atatillugu mianersuaalliorluni iliuuseqarsimapput, pisoq § 77, imm. 1, nr. 3-mut ilaasimanngippat. Tamanna tunngavigalugu inerniliisoqarsinnaavoq siunnersuut imaluunniit pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarut pinerluttulerinermi inatsimmi ukiutigut piumasaqaatinik allannguinnigitsut.

§ 80-imi akerlianik pineqarpoq meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut atornerluinernut tunngasuni eqqartuussinerit. Aalajangersakkami imm. 1-imit takuneqarsinnaavoq salloqittaalluni atuinerlunnermut eqqartuunneqassaaq ukiumigut ilitsoqqussamigullu piginnaassuseqarnerunerminik annertuumik atornerluilluni 18-it inorlugit ukioqartumik atoqateqartoq, qassinik ukioqarnera nalunngikkaluarlugu imaluunniit tassunga tunngasumik mianersuaalliorsimaguni. § 80, imm. 2-mi pineqarpoq pinerluuteqartup qitornassaanik imaluunniit qitornarsiaanik imaluunniit pineqartup atuartitassaatut perorsagaatulluunniit paareqqusaasoq, pinerluuteqarsimasup pineqartup ukiui ilisimappagit tassungaluunniit atasumik mianersuaalliornikkut iliuuseqarluni 18-it inorlugit inummik salloqittaalluni atoqateqarsimaneranut allatigulluunniit kinguaassiutitigut pisimaneranut pinerluuteqarsimasup eqqartuunneqarnera.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 81 naapertorlugu inuk akiliilluni imaluunniit akiliinissamik neriorsuilluni 18-it inorlugit ukiulimmik atoqateqartoq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginnittoq qassinik ukioqarnera nalunngikkaluarlugu imaluunniit tassunga tunngasumik mianersuaalliorluni iliorsimaguni pinerluttuliussaaq.

Aammattaaq § 81, imm. 2-mit takuneqarsinnaavoq inuk akiliilluni imaluunniit akiliinissamik neriorsuilluni 18-it inorlugit ukiulimmik kinguaassiuutitigut atoqatiginnittoq aamma eqqartuunneqassasoq pinerluuteqarsimasup pineqartup ukiui ilisimappagit tassungaluunniit atatumik mianersuaalliorluni iliuuseqarsimappat.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 82, imm. 1-mi pineqarpoq inuup 18-it inorlugit ukiullip atoqatigiinnikkut imaqartumik pissusilersorluni takutitsinermi peqataaneratigut inummik inuusuttumik atornerluinermut pinerluuteqartup eqqartuussaananerani pisut pineqarput, pineqartup ukiui ilisimappagit tassungaluunniit atatumik mianersuaalliorluni iliuuseqarsimappat. § 82, imm. 2-mi pineqarpoq imm. 1-mi eqqaaneqartutut inuup 18-it inorlugit ukiullip peqataaffigisaanik takutitsinermi isiginnaarsimasutut eqqartuussaaneq.

§ 85-mi pineqarpoq atoqatigiinnikkut imaqartumik meeqqanik pissusilersortitsinermut eqqartuussaaneq.

§ 74-mi pineqarpoq ilaqutaq 18-it inorlugit ukiulik pineqartillugu ilaqttatut qanigilluinnakkamik atoqateqarsimanermut eqqartuussineq. Aalajangersakkamit takuneqarsinnaavoq toqqaannartumik toqqaannanngitsumilluunniit ilaqttatut qanigilluinnakkamik atoqateqarsimanermi imaluunniit qatanngummik atoqateqarneq allatigulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimaneq. Aammattaaq aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanit takuneqarsinnaavoq ilaqttamik toqqaannartumik toqqaannanngitsumilluunniit angajoqqaatigut ilaqttanik atoqateqarneq allatigulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimaneq.

§ 77, imm. 1, nr. 1-mi 2-milu pineqarpoq 18-it inorlugit ukiulinnut meeqqanik pinngitsaallilluni atoqateqarsimanermut eqqartuussinerit. § 77, imm. 2-mi pineqarput § 77, imm. 1-mi eqqaaneqartuni unioqqutitsilluni pinngitsaaliinikkut anguneqarsimasutut iluseqartunik 18-it inorlugit ukiulinnut meeqqanut pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanermut allatigulluunniit kinguaassiuutitigut pisimanernut eqqartuussaaneq.

§ 78, imm. 1 aamma 2-mi pineqarpoq meeqqap tarnikkut nappaateqarnera imaluunniit eqqarsartaatsikkut inortuunera atornerlunneratigut 18-it inorlugit ukiulimmik meeqqamik atoqateqarnikkut allatigulluunniit kinguaassiuutitigut iliuuseqarsimanikkut atornerluinermut imaluunniit suliffitsigut, aningaasaqarnikkut imaluunniit katsorsaanikkut paarsinikkullu pinngitsuuisinnaanngitsumik sakkortuumik atornerluisimanermut eqqartuussaasimaneq. § 78, imm. 3-mi pineqarput oqartussatigut pissutsini aalajangersimasuni inuit inissinneqarsimasut, soorlu pinerluttunik isumaginniffinni, politiini imaluunniit ulloq

unnuarlu paaqqinnittarfinni, meeqqanut inuusuttunullu najugaqarfinni, tarnikkut napparsimasunut immikkoortortani imaluunniit annertuumik tarnikkut napparsimasunut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni assigisaaniluunniit atorfeqartut, pineqartup oqartussaaffigisaani imaluunniit suliffeqarfiup pineqartup isumagisaani meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik atoqateqarsimasutut allatigulluunniit kinguaassiutitigut iliuseqarsimasutut eqqartuussaasimasut.

§ 83, imm. 2-mut innersuussinermi pineqarpoq pineqartoq iluanaarniutigalugu arnerititsinermut eqqartuussaasimanersoq pillugu paasissutissat. Tassani paasineqarpoq pineqartup meeraq 18-it inorlugit ukiulik akiliuteqarnikkut akiliinissamilluunniit neriorsuuteqarnermigut inuussutissarsiutigalugu sullitamut kinguaassiutitigut atoqatigisimagaa imaluunniit meeraq 18-it inorlugit ukiulik akiliinikkut imaluunniit akiliinissaq pillugu neriorsuinikkut sullitamut kinguaassiutitigut atoqateqartinnissaanut kajumissaarsimagaa, iluanaaruteqarnissaq pissutigalugu imaluunniit akuttunngitsumik attaveqaatitut pisarsimalluni.

§ 84, imm. 1-imi pineqarpoq meeqqamut 18-it inorlugit ukiulimmut kannguttaatsuliornermut eqqartuussaaneq.

Nr. 3-mut

Aalajangersagaq taamaalillunilu aalajangersakkat innersuuffigineqartut pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarutip allanngortinnissaanut missingiummi nutaami § 33, imm. 2-p oqaasertalernissaanut siunnersuutigineqartut issuarneri.

Aalajangersakkamut pissutaavoq pinerluttulerinermi inatsip 2018-imi allanngortinnera, ulloq 1. april 2019-imi atulersinneqartoq. Pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat ataasiakkaat imarisaannut naleqqiullugu siunnersuummi nr. 2-mi nassuiaatinut allanneqartunut innersuussisoqarpoq.

Nr. 4-mut

Tassani pineqarput pisut kingunerisaannik allannguineq, tassa siunnersuummi nr, 3-p qulaaniittup kingunerisaannik § 2-mi immikkoortup nutaap ikkunneqarnera, § 2, imm. 5, oqaaseqatigiinnut siullernut innersuussineq. Tamanna isumaqarpoq § 2, imm. 5, oqaaseqatigiinni siullerni akuersinissaq pillugu piumasaqaat tamatuma kingorna paasissutissat ilaatinneqalersut, § 2, imm. 1-4-mi allanneqarsimasut aalajangersakkanut tunngasut.

Imm. 1–4, tak. § 3, meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaat aatsaat piniarneqarsinnaavoq paasissutissani pineqartup allakkatigut akuersineratigut.

Nr. 5-imut

Aalajangersakkap inuit pineqartut sulisitsisullu pineqartut Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit pissarsiarinissaannut

pisussaaffilerneqartut amerlivai. Suliffeqarfiit ilanngunneqarneri inuit pineqartut amerlinerini nalinginnaasumik aalajangersakkami nr. 5-8 naapertorlugu suliffeqarfinni atorfeqartuunerinut imaluunniit suliaqartinnerinut atatillugu isigineqassaaq.

§ 3, imm. 2 tamarmi taamaalillunilu aamma inuit pineqartut ilanngunneqartut Inatsisartut inatsisaanni § 1-imut ataqatigiissinneqassapput. Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit pissarsiarinissaannut pisussaaffik taamaattumik atuutilissaaq inuit pineqartut meeqqanut toqqaannartumik atassuteqarpata, imaluunniit suliassamik isumaginninnermut atasumik meeqqat 18-it inorlugit akornanniittarpata peqatigisaanillu nr. 1-8-mi peqatigiiffiit suliffeqarfiilluunniit arlaanni ataatsimi atorfeqarpata sulisinneqarpataluunniit.

Nr. 5-8-p ilanngunneqarnerinut naleqqiullugu oqaatigineqassaaq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartinik pissarsinnermut piumasarineqarmat aalajangersakkani immikkut pissutsit allanneqarsimasut naammassineqarsimassammata. Tamatuma assingaa nalinginnaasumik innuttaasunik bussinik angallassinermi bussinik ingerlatsisut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit pillugit piumasaqaammut imaaliallaannaq ilaanngitsut, naak meeqqat innuttaasunik bussinik angallassinermi aamma angallanneqaraluartut. Akerlianilli pissuseq allaanerulissaaq assersuutigalugu meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik bussertitsisarfik immikkut isumaqatigiissuteqarsimappat. Taamaaqataanik taxanik ingerlatsisartunut pissutsit atuullutik. Nr. 7-imut taamaattumik taxanik ingerlatsisartut 18-it inorlugit ukiulinnik meeqqanik angallassisarpata assersuutigalugu kommunip, suliffeqarfiup peqatigiiffiilluunniit akiligaanik.

Aamma timmisartuni saqisunut naleqqiullugu, tak. aalajangersakkami nr. 7, naatsorsuutigineqarpoq meeqqanut immikkut attuumassuteqartumik aaqqissuussineq, assersuutigalugu 18-it inorlugit ukiulinnik ingiaqateqanngitsunik ilitersuussineq. Soorlu bussinik taxanillu ingerlatsisartunut taamaattoq aalajangersakkamut nalinginnaasumik timmisartumi saqisut imaluunniit umiarsuarmi inuttat ilaassanngillat. Taamaattumik pissutsini taakkunani meeqqanut tunngasunik immikkut suliaqarnermut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartip soq pissarsiarineqarnissaa tulluartuunersoq aalajangersimasumik naliliiffigineqassaaq.

§ 2-mut

Aalajangersakkami siunnersuutip atuutilerfissaa allanneqarpoq.

Siunnersuut siunissami atuuttussatut siunertaqarmat, siunnersuutip atuuffiata annertusinera, inunnik meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut toqqaannanngikkaluamik attaveqartartunik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaateqartitsisarnermut ilaalersitsisoq, taamaallaat inunnut inatsisissatut siunnersuutip atuuttuulerfiata kingornagut atorfinitsinneqartunut sulilersinneqartunulluunniit atuutissaaq. Tassunga atatillugu nassuiaatini nalinginnaasuni tamatumunnga tunuliaqutaasumut innersuussisoqarpoq.

Aalajangersakkamit inerniliisoqarsinnaavoq, paarsisartuni inatsisip atuutilernerata kingorna assersuutigalugu ilaqutariinni paarsisartuni imaluunniit angerlarsimaffimmi paarsisartuni, 18-it inorlugit ukiulinnik meeqqanik paarisaqartuni inunnut 15-it sinnerlugit ukiulinnut tamanut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik aamma pissarsiniartoqartussaammat, meeqqamik paarsaqarnerup qaqugukkut aallartissimanera apequtaatinnagu.

Siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
<i>Oqaasertaliussat atuuttut</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1 Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik piumasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8, 19. maj 2010-meersumi, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 7, 3. juni 2015-imi allanngortinneqartumi imatut allannguisoqarpoq:
	1 Inatsisartut inatsisaanni § 1-imi, § 2, imm. 1-3-mi, § 3, imm. 1-2-mi aamma imm. 4-mi "15-inik ukiulik" "18-inik ukiulik"-mut allanngortinneqarpoq.
Paasissutissat uppersaatatit ilusilerlugit ingerlateqqinneqassapput, tassaallutik Pinerluuteqarsimasunik Nalunaarsuiffiup paasiniaasimanermik immikkoortuanit paasissutissat, aalajangiisimanermut immikkoortumi allaqqasut allaqqanikuusunilluunniit, tassaallutillu pinerluttulerinermik inatsimmi § 79-imik, § 79, tak. § 82, aamma § 85-imik unioqqutitsinerit kiisalu § 74-imik aamma 84-imik unioqqutitsinerit, meeqqamut 15-it inorlugit ukiulimmut ukiulimmut iliuuserineqarsimasut	2. § 2, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaat ima oqaasertalerneqarpoq: "Paasissutissat uppersaatatit ilusilerlugit ingerlateqqinneqassapput, tassaallutik Pinerluuteqarsimasunik Nalunaarsuiffiup paasiniaasimanermik immikkoortuanit paasissutissat, aalajangiisimanermut immikkoortumi allaqqasut allaqqanikuusunilluunniit, tassaallutillu pinerluttulerinermik inatsimmi § 77, imm. 1, nr. 3-mik, § 79-imik, § 80-imik, § 81-imik, § 82-imik aamma § 85-imik unioqqutitsinerit aamma § 74-ip, § 77, imm. 1, nr. 1-ip aamma 2-p. § 77, imm. 2-p, § 78-ip, § 83, imm. 2-p aamma 84, imm. 1-ip unioqqutitsinerit, meeqqamut 18-it inorlugit ukiulimmut iliuuserineqarsimasut."
	3. § 2-mi imm. 1-ip kingorna immikkoortutut nutaatut ilanngunneqassaaq: " Imm. 2. Imm. 1-imi eqqaaneqartumut uppersaammut aamma ilaapput ulloq 1. april 2019 sioqqullugu aalajangiinerit pillugit paasiniaasimanermik immikkoortortamiit paasissutissat, aalajangiisimanermut immikkoortumi allaqqasut

	allaqqanikuusunilluunniit, pinerluttulerinermilu inatsimmi § 79-imi, § 80-imi, § 81-imi, § 82-imi aamma § 85-imi taamanikkut malittarisassanik unioqqutitsisimanerit kiisalu § 74-imik, § 77-imik, § 78-imik, § 83, imm. 2-mik aamma 84, imm. 1-imik unioqqutitsisimanerit, meeqqamut 18-it inorlugit ukiulimmut iliuuserineqarsimasut." Tamatuma kingorna imm. 2-5 imm. 3-6-inngussapput.
4. § 2, imm. 4, oqaaseqatigiit siullerni<2></2>imm. 5, oqaaseqatigiit siullinngortuni, "imm. 1-3" "imm. 1-4"-mut allanngortinneqarpoq.	4. § 2, imm. 4, oqaaseqatigiit siullerni imm. 5, oqaaseqatigiit siullinngortuni, "imm. 1-3" "imm. 1-4"-mut allanngortinneqarpoq.
<i>Imm. 2. Aammattaaq peqatigiiffiit il.il. makku meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik piniartussaataapput, tak. § 2, inunnut pisorta qarfimmu, peqatigiiffimmu il.il. attuumassuteqalersunut atatillugu, meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik sungiusaasutut, ilitsersuisut, holdlederit, aqutsisutut, ikiortit, ilinniartitsisutut atuartitsisutulluunniit ingerlatsisussanut, taakkununga ilanngullugit ikiortit, taartaasut, kingoraartaasut aamma ilinniartut sungiusarlutik sulisut:</i> 1) Timersoqatigiiffiit, Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffiannut ilaasortaasut. 2) Timigissartarfiit. 3) Nipilersornermik qitinnermillu ilinniartarfiit. 4) Spejderit.	5. § 3, imm 2 imatut oqaasertalerneqassaaq: <i>Imm. 2. Aammattaaq peqatigiiffiit, suliffeqarfiit il.il. uku meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik pissarsiniarnissamut pisussaaffeqarput, tak. § 2 inunnut peqatigiiffimmu, suliffeqarfimmu il.il. sungiusaasutut, ilitsersuisutut, iligiinnut aqutsisutut, aqutsisutut atassuteqartut, bussinik ingerlatsisartut, taxanik ingerlatsisartut, timmisartumi saqisut aamma umiarsuarni ilaasartaatini umiarsuarmi inuttat, ikiortit, ilinniartitsisut, tassunga ilanngullugit assistentit, taartaasut aamma ilinniartut suliffimmik misiliisut:</i> 1) Timersoqatigiiffiit, Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffiannut ilaasortaasut. 2) Timigissartarfiit. 3) Nipilersornermik qitinnermillu ilinniartarfiit. 4) Spejderit. 5) Bussimik ingerlatsisarfiit, atuarfiit, suliffeqarfiit il.il. isumaqatigiissuteqarneq malillugu tamanut ammanatik ingerlatsisartut. 6) Taxanik ingerlatsisarfiit meeqqanut aalajangersimasunut taxartitsinikkut tamanut

	ammanatik ingerlatsisartut. 7) Timmisartortitseqatigiiffiit angalanerup nalaani meeqqanik ilitersuineramik neqerooruteqartut. 8) Umiarsuaatileqatigiiffiit ilaasortaatit angalanerup nalaani meeqqanik ilitersuussineramik neqerooruteqartut.
	§ 2 Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januar 2023 atuutilissaaq aamma atorfinitsitsineq, sulinissaq paarsinermiluunniit pissutsit pillugit isumaqatigiissutitut 1. januar 2023-miit isumaqatigiissutaasunut sunniuteqalissalluni.

Tusarniaanermut allakkiaq

Siunnersuut piffissami xx. 2022-miit xx.xxx 2022-mut ukununga tusarniaassutigineqarpoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik

Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik

Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfik

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik.

Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfik

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik

Nunanut Allanut Nukissiuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Justitsministeeriaqarfik

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia

Sulisitsisut (GE)

SIK

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Avannaata Kommunia

Kommune Qeqertalik

Nuuk Internationale Friskole

NUSUKA

IMAK

AK

Nanu Børn

MIBB Meeqqat Inuunerissut

MIPI - Meeqqat Inuusuttullu pillugit ilisimasaqarfik

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Nunatsinni Siunnersuisoqatigiit

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit instituti

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskoliat

NPK

Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik

Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

Campus Kujalleq

INULI

Doris & Ejvind Jensen

NI-Nuuk
Peqqissaanermik Ilinniarfik
Qitiusumik Ilinniarfiit ataatsimut siunnersuisoqatigiivi
Ilisimatusarfik
Perorsaanermik Ilinniarfik
Savaatinngorniarfimmi ilinniarfik
Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik
Isiginnaartitsisunngorniarfik
ILI ILI
Avalak
ASG
Nuna Tamakkerlugu Ilitsersuisarfik
MIO
Inuit Innarluutillit Illersuisuat
Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat (GIF)
Mælkebøttecenteri
Red Barnet
Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat
Kalaallit Røde Korsiat
Nunatta Atuagaateqarfia
Biskopip Allaffia
Provsteqarfik Avannaa
Provsteqarfik Qeqqa, Tunu Qaanaarlu
Provsteqarfik Kujataa
Kalaallit Nunaanni ilagiit nammineertut
Bahai
Jehovap nalunaajaasui
Jesusip Najaarai
Katuullit Oqaluffiat
Apustuulit Oqaluffiat
NAPA
Silamiut
Katuag
Taseralik
Kalaallit Nunaanni Spejderit

Tusarniaanerp naammassereernerani tusarniaavigineqartunit ukuninnga akissutit
tiguneqarput: